

Turnovské muzeum na výstavě ukáže, jak vznikají hory

19. 09. 2023 15:53

Celoplanetární rozsah s přesahem až za hranice planety Země ukáže výstava Jak vznikají hory, jejíž vernisáž se uskuteční ve čtvrtek 21. září v 17 hodin v Muzeu Českého ráje v Turnově. Představí geologické procesy probíhající uvnitř této planety, které se projevují na jejím povrchu vznikem sopečné činnosti, zemětřesení, horských masivů, příkopových propadlin nebo geomorfologických tvarů. Výstava potrvá do 28. ledna příštího roku.

„Možná jste si otázku, jak hory vznikají, nikdy nepoložili. A možná jste při některém ze svých horských výletů u nás či v zahraničních horách, na některých místech žasli a podobnou otázku jste si položili. Jaká síla způsobila, že se najednou z roviny vztyčil masiv třeba i tisíce metrů vysoký? Zdá se to nemožné, ale odborníci odpovědi znají. Výstava Muzea Českého ráje vás o tom přesvědčí,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Pochopit fungování těchto procesů je pro člověka často velmi složité, jelikož lidský život se počítá na desítky let, zatímco trvání geologických procesů, s výjimkou okamžitého výbuchu sopky nebo zemětřesení, často na miliony, navíc v podmínkách, které neumožňují přímé pozorování. Většina geologických procesů má totiž svůj základ hluboko pod povrchem, v

zemské kůře, plášti nebo dokonce v jádře, kde panují vysoké teploty a tlaky.

„Většina geologických procesů projevujících se na povrchu Země je způsobena deskovou tektonikou, to jest pohyby litosférických desek. Ty se pohybují po natavené části zemského pláště rychlostí několika centimetrů za rok a občas dochází k jejich kolizi, která vede k vrásnění nového pohoří nebo ke vzniku aktivních vulkánů, často za doprovodu zemětřesné činnosti. V minulosti tak vzniklo území Českého masivu, které před stovkami miliónů let dosahovalo nadmořské výšky několika tisíců metrů nad mořem. Dnes tak vznikají Alpy nebo Himálaj, jejichž dotváření stále ještě probíhá. Ale hory nejsou věčné. Vnějšími vlivy dochází k jejich zvětrávání, rozpadu a postupné zkáze. Nyní probíhá destruktivní fáze v Alpách, které se doslova rozpadají před očima,“ shrnul geolog a mineralog Jan Bubal.